

Leto VII.

V Ljubljani, 19. avgusta 1911.

Štev. 8.

Kolera.

Kolera! Povsod govore, vsi listi pišejo sedaj o njej. Zdravniki pošiljajo v svet svarila, kako treba ravnati, da se ubranimo te strašne morilke; oblasti izdajajo navodila in ukaze glede nje. Strah navdaja ves svet. Bati se morajo kolere zlasti revni sloji po mestih, kateri žive tesno skupaj v prostorih brez zadostnega čistega zraka, brez svetlobe in solnca. Bojé se je pa tudi oni zapuščeni kraji, ki nimajo zdravnika in ne lekarne ter so v slučaju bolezni vsaj v prvem času navezani na samopomoč.

Vedno bolj se bliža kolera. Sedaj nam prihajajo že iz Trsta, Reke, dà, celó z Dunaja dan na dan vznemirjujoče vesti. Trst je od kolere okužen in nevarnost je, da jo zanesejo odondod k nam. V Trst je prišla kolera iz Italije, kjer je vlada tajila, da ni nobenega slučaja kolere na Laškem. Končno pa je Avstrija dobila vendarle resnična poročila in je zvedela, da je bilo samo od 7. do 21. julija t. l. v Italiji sledeče število slučajev kolere: V Napolju 197, v napoljski provinci 256, v provinci Salerno 105, v provinci Caserta 82, v mestu Palermo 284, v provinci Palermo 109, v Genovi 16. Torej v 14 dneh v južni Italiji 1073 slučajev, od teh 450 smrtnih. V severni in srednji Italiji pa o koleri sploh ni možno ničesar zvedeti, ker jo brezvestna vlada zaradi jubilejnih razstav v Rimu in Turinu še bolj prikriva. Avstrija je svoji zaveznici dolgo verjela in je bila premalo oprezna. To se je bridko maščevalo. Tako se je zanesla kolera že v Trst, kjer je že več

Vsaka gospodinja, ki hoče 'Slovensko Gospodinjo' zastoj, naj pošlje svoj naslov Kolinski tovarni v Ljubljani.

ljudij iz revnejših slojev pomrlo. Torej je že prav blizu! Zato je umestno, da izpregovori tudi »Slovenska Gospodinja« o njej.

Kolera se je bajè prvokrat pojavila l. 1817 v Jesori, v majhnem mestu vzhodnoindijskega ozemlja Bengalije. Dotlej kolere baje sploh niso poznali na svetu. Odtod se je razširjala, vendar tako počasi, da je prišla šele l. 1823. do mejâ Evrope, namreč v Astrachan. Počasi je ponehala; l. 1829. pa se je pojavila na Ruskem, odkoder se je razširila od ene strani na Ogersko in na Dunaj, od druge pa na Nemško. Preplavila je Francijo in severno Ameriko ter pozneje Španijo, Italijo in obal severne Afrike. Od tega časa se pojavlja kolera večkrat zdaj tukaj, zdaj tam, poneha, se preseli drugam, pa zopet pride.

Znaki kolere so sledeči: Najprej neprijeten pritisk pri srcu, potem huda driska, ki sicer ne povzroča hudih bolečin, a silno slabi bolnika, ker se hitro ponavlja. Pridruži se tudi bljuvanje in krč v mečah. Obraz zelo upade, polt postane svinčenosiva in se nagrbanči. Ustnice, jezik in lica pa so višnjev-kasta. Oči so globoko upadle in temno obrobljene, glas je hripav. Bolnika silno žeja, navdaja ga čuden strah, pridruži se glavobol, po udih pa čuti bolnik bolečine. Vse telo je ledenomrzlo. To stanje lahko traja več ur, pa tudi več dni, dokler končno ne ugasne v človeku iskra življenja ali pa se iznova razžari in telo zopet ogreje in razživi. Človek torej ozdravi.

Najbolj nevarna je kolera otrokom in starcem in pa ljudem, ki so zaradi revščine, nesnage ali pijače oslabeledi. Ker je driska takorekoč prvi pojav kolere, se je treba vsega izogibati, kar bi povzročalo drisko. Jesti ne smemo mrzlih rib, rakov, slabega krompirja, kumar, buč, dinj in tudi ne dosti surovega sadja. Kdor ima v času kolere drisko, mora posebno paziti, da se ne prehladi ter stori sploh najbolje, da gre takoj k zdravniku.

Kakor vsako drugo nalezljivo bolezen, povzročajo tudi kolero neizrečeno majhni, prostemu očesu nevidni životvori, glivice, ki jih imenujemo bacili. Ti bacili se prenašajo pri koleri po perilu ter po jedilih, ki prihajajo iz krajev, ki so okuženi od kolere. To velja zlasti za mleko, zelenjavo in sadje. Največji raznašalec kolere pa je voda.

Zato je naša naloga v splošnem:

- 1.) da ne uživamo ničesar z nesnažnimi rokami,
- 2.) da ne uživamo ničesar iz nesnažnih posod,

Zahtevajte cikorijo

3.) da ne uživamo surovih in neopranih jedil,

4.) da pijemo samo zdravo, čisto vodo . . .

Najbolj ugodna tla najdejo bacili kolere v vlažnih, temotnih, zaduhlih in nezračnih prostorih, kjer ni solnca, kjer ne vladata snaga in red. Tudi muhe in druge slične žuželke so pridne raznašalke kolere.

Kar se tiče naravne odporne sile, je priporočati v prvi vrsti, da uživamo zdravo, priprosto in tečno hrano, bodimo mnogo na svežem zraku, krepimo si telo z gimnastičnimi vajami, s primernimi športi in z umivanjem in kopanjem. Pazimo, da nosimo pravilno obleko in končno: če se ravnamo po teh navodilih, se nikanar preveč ne bojmo boleznii! Že strah in razburjenje sama povzročata drisko. Driska pa pripravlja pot kolerii!

Junaško vestna žena.

(Resničen dogodek).

Na jugozahodnjem koncu otoka Belle-Ile-en-Mer ob bretonški obali stoji svetilnik. Dva kilometra daleč od tega svetilnika ni nobene hiše. V svetilniku pa je živel že dolga leta paznik Maletot s svojo ženo in šestimi otroki. Dan na dan je opravljal isto delo: podnevi je obdeloval dvoje troje njivic in mal vrtec, lovil je v morju ribe, krpal mreže, popravljaj svoj čolnič ter snažil in urejal vrhu svetilnika veliko svetilnico. Kadar se je zmračilo, je šel po neštevilnih ozkih stopnicah v svetilniku na njegov vrhunec, kjer je vžgal svetilnico ter je šele pozno ponoči legel spat. A tudi še ponoči je vsako uro vstal ter hodil gledat na morje in se prepričati, ali gori svetilnica vrhu stolpiča. V viharjih nočeh, ko je divjal in rjul vihar preko morja, ko je pljuskalo razbesnelo valovje ter metalo kakor hiša visoke valove, pa sploh ni zatislil očesa, vedno pripravljen, da hiti nesrečni ladjii po pomoč. Zelo težko in odgovornosti polno službo opravljajo pazniki v obmorskih svetilnikih, in Maletot jo je vse življenje izvrševal vzorno.

Dné 18. aprila t. l. je hotel iti stari Maletot na svetilnik, da osnaži svetilnico. A naenkrat mu je postalo slabo. Vendar se je

v korist Družbe sv. Cirila in Metoda!

premagal in šel delat. Opoldne pa se mu je tako zelo poslabšalo, da je moral delo pustiti in leči v postelj. Njegova petinštiridesetletna žena mu je stregla, a možu je postajalo vedno huje in huje; po zdravnika zaradi otrok in zaradi oddaljenosti ni mogla; ob 7. zvečer je začel mož hropsti in ni se zavedel več. Žena in otroci so stali okoli umirajočega paznika ter so jokali. Tedaj pa se je spomnila žena, da svetilnik še ne sveti, dasi se je že mračilo. Vestna žena, pokorna službeni dolžnosti tudi v tej bridki uri, je stekla po stopnicah na svetilnik ter je prižgala svetilnico. Nato je tekla zopet nizdol ter prišla k možu prav v hipu, ko je zadnjič izdihnil. Otročički so klečali okoli očeta in ihteli in jokali. Nesrečna žena se je vrgla obupana na ljubljenega moža in jokala na ves glas. Takrat pa je vzkliknil njen otrok: »Oh, mama, glej! Svetilnica se ne vrti!«

Na obmorskih svetilnikih so namreč svetilnice, ki se vrte neprestano, tako da se luč v kratkih presledkih zasveti kakor blisk. Po teh vedno ponavljajočih se bliskih morejo mornarji še daleč na morju razločiti, kje je svetilnik in v kateri smeri morajo voditi ladjo, da se ne zaleti v skalovje in da ne ponesreči. Druge luči na obali goré mirno; da se torej svetilnica na svetilniku razloči od mirnih luči, se mora svetilnica vrteti. Ako bi se svetilnica ne vrtela, bi se mornarji zmotili, krenili bi z ladjami v napačno smer, zavozili na skale, razbili ladje, utonili sami ter bi se vse blago na ladjah potopilo v morsko globočino. Svetilniki so torej velikanske važnosti.

Žena ob mrtvem Maletotu je takoj izprevidela, da grozi ladjam grozna nesreča. Hitro je tekla zopet na svetilnik ter je izkušala spraviti stroj, ki vrti svetilnico, zopet v tek. A zaman, stroj se ni premaknil in svetilnica je stala. Umrli mož ni imel več časa, da bi bil mašinarijo, katero je snažil, popolnoma zopet sestavil in jo priredil za tek. Vsa obupana in trepetajoča se je vrnila žena k otrokom; vedela je, da se more mnogo ladij razbiti in da mora mnogo mornarjev utoniti, ako se svetilnica ne bo vrtela. Premišljala je, kaj bi storila. Naenkrat se je domislila: vzela je s seboj na svetilnik svoja dva najstarejša otroka, sedemletnega dečka in desetletno deklico ter jima je pokazala, kako naj vrtita svetilnico. In otročička sta ubogala mater ter sta vrtila veliko in težko svetilnico. Vrtila sta jo s svojimi malimi, šibkimi ročicami vso noč do zjutraj. Zeblo ju je, a vrtila sta dalje... roke so jima od utrujenosti omagovale, a vrtila sta dalje... bila

Zahtevajte Molinsko cikorijo!

sta zaspana, da sta omahovala, a vrtila sta dalje . . . spominjala sta se očeta, ki jima je pravkar nenadoma umrl, jokala sta, a vrtila sta dalje . . . vso noč do zjutraj . . .

Po morju pa so plavale velike in bogate francoske ladje; videle so bliskajočo svetilnico na visokem svetilniku in so plavale varno in mirno. A nihče ni na tistih ladjah slutil, da vrtila svetilnico in kažeta rešilno pot preko morja le dva nedolžna, pridna otročička, trepetajoča od mraza, omedlevajoča od zaspčnosti in utrujenosti ter jokajoča za ljubim očetom . . .

Njuna mati je med tem položila na mrtvaško postelj ubogega Maletota ter je jokaje bdela ob njem, v posteljicah pa so spali štirje najmanjši otročički . . .

Francoska javnost je kmalu zvedela, kako junaško vestna je bila uboga Maletotova vdova in kako junaško marljiva sta bila njena otroka vrhu svetilnika vso strašno noč. Vsi francoski časopisi so poročali o tej vzorno požrtvovalni rodbini, in iz francoskih časopisov se je raznesel ta izredni, dasi tako preprosti dogodek tudi po vseh drugih evropskih listih. Tako je danes ime vdove Maletotove in njenih dveh otrok slavno po vsej Evropi in kmalu bo znano po vsem svetu.

Sam Bog ve, koliko nesreč in kako ogromne škode so rešili ti paznikovi revčki v tisti sami noči francosko državo!

A Francozje so tudi hvaležen narod. V treh dneh so zbrali za Maletotove darilo 18.000 frankov (skoraj 18.000 K). A tudi Francoska akademija in Carnegijev »Hero Fund« (zaklad za nagrado junakov) podelita vdovi in otrokoma še nekaj tisočakov.

MINKA.

MANICA KOMANOVA:

Po morju barka plava . . .

Mehačev Polde, fant od fare in rojak naše šentviške vasi, se je odpravljal v Ameriko.

Hrepenenje, videti tuje kraje, mnogo zaslužiti in se slednjič kot bogat človek zopet povrniti v svojo domovino, vse to ga je privedlo do omenjenega sklepa, od katerega so ga skušali stariši, sosedje in njegovi prijatelji zaman odvrniti.

Zahtevajte Zvezdno cikorijo!

Največji udarec pa je povzročilo Poldetovo slovo Kraljičevi Cilki, Poldetovi zaročenki. O, koliko grenkih solz! je prelila ubožica od tuge in skrbi za svojega ljubljenca!

Polde pa jo je tešil z najlepšimi obljubami, kakoršnih si more domisliti le ljubeznipolno srce mladih neizkušenih ljudi.

Na predvečer svojega odhoda se je šel Polde poslovit tudi od Cilkinе matere, ki je izključno ta večer dovolila svoji hčeri, da sme nekoliko pospremiti svojega zaročenca.

Šla sta po vasi, roko v roki, vedno postajaje . . . Oh, koliko sta se imela pomeniti . . .!

»Cilka« — je skušal potolažiti Polde obupano deklico, »vedi, da je za naju oba prav in dobro, da grem. Ako mi bo sreča mila, zaslužim v par letih toliko, da bo zadostovalo zame in zate. Tedaj pišem po tebe, ti prideš za menoj in tam v daljnji Ameriki postaneva najsrečnejši zakonski par. Do tedaj ti bom pa vseskozi redno dopisoval. Cilka, ali mi boš vselej odpisala? Ali mi ostaneš zvesta?«

»Polde,« je ihtela Cilka, — »zakaj me mučiš? Pazi raje, da se mi ti ne izneveriš! Oh, tam v Ameriki je gotovo dosti deklet in dve leti sta dolgi, dolgi . . .

»Cilka, ti torej dvomiš nad mojo zvestobo?«

»Ne, Polde, nikakor ne! Toda tako čudna žalost me navdaja in neka nerazumljiva težka slutnja mi muči srce . . .«

»Bodi mirna, Cilka! Upajva, da se bo vse dobro izteklo!«

V takih pogovorih sta prišla do cerkve.

»Počakaj,« pravi Cilka in skoči kakor srna v znano Zakotnikovo tobakarno, stoječo tik cerkve, ter se kmalu vrne s celim šopom vržink v roki, potlači ga Poldetu v žep rekoč:

»Vzemi, Polde, da si boš po poti s kajenjem kratek čas delal in name mislil!«

»Cilka, kako si mi dobra!«

Še par vročih poljubov, par tesnih objemov, še nekaj grenkih solz in — ločila sta se.

Teden pozneje pa je dobila Cilka od Poldeta lepo razglednico in na njej zapisano:

»Po morju barka plava,
o Cilka, bodi zdrava!«

Z drhtečim srcem je Cilka vsaj desetkrat prebrala te vrstice, zatem pa je začela poljubovati mrtvo razglednico in jo pritiskati na srce.

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

»Bogve,« je vzdihovala vsa žalostna — »kje je sedaj on, ki je pisal te vrstice? Ali kaj misli name? O, kedaj bom tako srečna, da sedem tudi jaz na »barčico« ter se odpeljem za njim . . .?»

Prve mesece po svojem odhodu je pisal Polde svoji Cilki mnogo pisem, ki so bila napolnjena z najlepšimi obljubami in najslajšimi nadami.

Cilka mu je na vse zvesto odpisala. Kmalu pa je opazila, da postajajo Poldetova pisma vedno redkejša in menda tudi hladnejša. Polotil se je je čuden nemir in grozne slutnje so jo mučile po dnevi in ponoči. Ko pa so slednjič pisma popolnoma prejenjala, je postalo Cilki uprav neznosno pri srcu. Razne misli so se ji kakor hudourniki podile po razbeljeni glavi.

»Ali se morda pisma izgube? Ali je bolan? Morda je ponesrečil ali pa ga je hudobni človek pokončal. Kaj pa, ko bi mi bil postal nezvest? Ne, ne, nikdar ne, ni mogoče!«

Najhujše pa je šele prišlo.

Nekega jesenskega večera namreč se je vrnil iz Amerike Gilkin sosed, Kopičev Lojze ter jej neusmiljeno vrge v obraz strašno vest, da je njen Polde že dva meseca poročen z neko priletno, a precej premožno američansko vdovo.

Cilka se je zgrudila kakor brez življenja na tla, ko je zaslišala to docela nepričakovano novico. Bilo ji je, kakor da je čula svojo smrtno obsodbo. Otedaj pa je bila revica kakor cvetka, ki pojema vsled suše, venela in bledela je od dne do dne.

Ljudij se je skrbno ogibala. Zdelo se ji je, da jo vsak zasmehljivo pogleduje ter ji privošči njeno nesrečo.

Ko je nekoč pobirala iz skrivnega predalčka vsa Poldetova pisma ter jih metala v ogenj, pride ji v roko tudi ona prva njegova razglednica, na katero je tako lepo zapisal:

»Po morju barka plava,
o Cilka, bodi zdrava!«

Spomnila se je, kako je bila takrat še vsa srečna, predočujoča si najlepšo bodočnost. Spomnila se je, kako vroče je poljubovala to mrtvo kartico, samo zato ker jo je pisal in poslal on.

In sedaj —

Zaihtela je in raztrgala razglednico na drobne kosce.

Ravno v času Cilkinega gorja je prišel s tujega Radeckov Joško, krojač in posestnik male hišice, stoječe blizu Cilkinega doma. Joško je bil Cilkin tovariš že izza mladih otroških let. Ta

ki se prodaja v korist narodnih društev!

je bil sedaj edini človek, do katerega je imela Cilka toliko zaupanja, da mu je odkritosrčno razodela vse svoje srčne bolesti.

»Ha, ha,« se je smehljal Joško, »Cilka, bodi pametna in izbij si ga iz glave! Pomisli, ali je vreden on, ki te je tako hitro pozabil, da bi ti kot pošteno dekle žalovala za njim in si kratila življenje? Beži, beži! Tudi jaz sem se pred par leti navezal na tujem na neko deklino. Mislil sem, da mi brez nje ni več mogoče živeti. Tudi ona me je rada videla, a le, dokler družega ni bilo. Ko pa je povprašal za njeno roko nekdo drugi, vzela ga je brez pomisleka. No, takrat je malo manjkalo, da nisem obnorel. A kmalu sem se utolažil. In ko sem slednjič še zvedel, da je njen soprog zelo nezadovoljen z njo, sem bil naravnost hvaležen, da se mi je izneverila. Hej, Cilka, le vesela! Koliko je še fantov na svetu! Boš videla, da se kmalu oglasi tak ženin, ki te bo res vreden!«

Take in enake tolažilne besede živahnega Joškota so vplivale na Cilko res toliko, da je začela počasi pozabljati na svoje srčne bolečine, pozabljati na svojega nezvestega Poldeta. Vsaj dozdevalo se ji je tako.

Joško je začel precej pogostoma zahajati h Kraljičevim in pogovori s Cilko so postajali vedno zaupnejši.

Klepetave ženice — oh, in teh je v Št. Vidu toliko! — so že začele stikati glavé in šepetati med seboj, da se med Joškotom in Cilko nekaj plete.

Take ženice se sicer večkrat rade zmotijo, a to pot se niso, kajti neke nedelje zjutraj je oznanil župnik Valentin razleco, da sta oklicana Joško in Cilka enkrat za trikrat.

Kdo bi si bil mislil . . .!

Ženin in nevesta sta takoj drugi dan obljubila pred altarjem medsebojno dosmrtno zvestobo in naó sta v družbi veselih svatov obhajala ženitovanjsko gostovanje v občeprijubljeni Lovrenčevi gostilni.

Ravno preden se je gostija končala, privriskali so domači šentviški fantje na takozvano »prežo«. Posedli so okrog peči in gostilničar jim je postavil na mizo škaf vina, ki ga jim je plačal ženin kot odkup za nevesto.

Veseli fantje so začeli pevati pesem za pesmijo. Ko pa so slednjič krepko zapeli tudi tisto:

»Po morju barka plava . . .«

je nevesta Cilka pobledela in se zdrznila tako močno, da je ženin to opazil.

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

»Kaj pa je, Cilka moja?« jo je vprašal skrbno.

»Nič ni, Joško, nič!«

»Ali ti je slabo?«

»Ne. Joško, pojdiva domov!«

Skrbni ženin je hitro ponudil roko svoji mladi nevesti ter jo odpeljal . . .

Za njimi pa so se začeli odpravljati tudi drugi.

Po vasi je nastalo zopet vse mirno, vse tiho.

Tudi petje fantov je utihnilo. Le v srcu mlade žene Cilke je vedno glasneje, vedno burneje odmevala ona, za njo še vedno nepozabna pesem:

»Po morju barka plava . . .«

RAZNOTEROSTI

Slovenka — profesorica. V Pragi je promovirala kot profesorica gdč. Anica Jenkova iz Ljubljane, hčerka g. drja. Ljudovita Jenka. Njena starejša sestra pa je napravila pred nekaj leti v Peterburgu doktorat medicine.

Čehinji odvetnici v Ameriki. V St. Louisu izvršuje odvetnica ga. Pechanova svoj poklic, v Chicagu pa je odvetnica ga. Janovska. Obe sta Čehinji.

Visoko šolo za ženske ustanove prihodnjo jesen v Lipsiji. Vendar ne bo to visoka šola v pravem pomenu besede, kakoršne so v Ameriki, marveč zavod za znanstveno in praktično izobrazbo prvega in glavnega poklica ženske, poklica odgojiteljice in učiteljice sedanje in bodoče generacije.

Ženske zdravnice na Angleškem. Leta 1909 je bilo na Angleškem nastavljenih 986 šolskih zdravnikov, med njim 73 žensk. Na Angleškem se sploh mnogo žensk posveča zdravniškemu poklicu. Pred kratkim so v novi ženski bolnišnici v Londonu zdravile izključno ženske zdravnice 33 228 bolnikov. Poudarjati je treba, da so ženske izvrševale jako težke operacije. Tudi v Argentini, v Ameriki, kjer je življenje ženske navezano na zelo ozke kroge, se stremi po izboljšanju ženskega položaja v javnem življenju.

Od brezštevilnih dopisov,

ki jih dobiva Kolinska tovarna od slovenskih gospodinj od vseh krajev, priobčujemo sledečega:

Jaz sem že dolgo prijateljica Kolinske kavne primesi, kajti spoznala sem, da je to najboljši kavni pridatek. Noben drug ne

napravi tako dobre kave, kakor ta. Dočim prejšnja leta kave nismo imeli radi, ker sem rabila druge kavne pridatke, jo zdaj vsi prav radi pijemo zjutraj in popoldne, in kava je postala naša najljubša pijača. Toda ne zadovoljujem se samo s tem, da sama kupujem Kolinsko kavno primes, ne, izkušam jo udomačiti tudi pri mojih sosedah in prijateljicah. Prilike najdem za to vedno dovolj. Pri pogovoru s sosedo ali prijateljico najdem vedno primeren trenutek, da jo opozorim na Kolinsko kavno primes, če vem, da je še ne kupuje. Moje besede povsod v prvič morda še nimajo popolnega uspeha, pa to me ne ustraši, poizkusim še enkrat, dvakrat — in nazadnje vendar zmagam jaz. Pa zakaj tako agitiram za Kolinsko kavno primes? Ne samo zato, ker je ona izvrstno blago, temveč predvsem zato, ker je edino pristno domače blago. Saj je menda vsem že znano, da je Kolinska tovarna edino domače podjetje te vrste. In poleg tega: Kolinska tovarna je eno onih redkih domačih podjetij, ki požrtvovalno podpirajo z izdatnimi prispevki naša narodna in kulturna društva, med njimi v prvi vrsti našo prekoročno »Družbo sv. Cirila in Metoda«, ki rešuje pred potujčevanjem slovensko decu na mejah. In agitirala bom za Kolinsko kavno primes tako dolgo, dokler je ne bom udomačila pri vseh svojih prijateljicah in znankah. Upam, da se mi bo to v kratkem času že popolnoma posrečilo. —

Tako nam piše zavedna slovenska gospodinja. Mi priporočamo našim bralkam, naj tudi one delajo tako, naj se ne zadovoljujejo samo s tem, da kupujejo Kolinsko kavno primes same, ampak naj izkušajo temu izvrstnemu domačemu blagu pridobiti tudi vedno novih in novih odjemalk.

Torbice.

Torbice, pa ne one, ki jih tako rade nosijo sedaj mestne gospe in gospodične na dolgih svilnatih, zlatih ali srebrnih vrvicah, obešene preko ramen. Torbice, zavitki, žepki, kolački, pirogi iz testa! Različna imena imajo, a so si precej enake, samo nadev je raznovrsten. — Torbice so prav v sedanjih časih, ko je meso tako silno drago, jako dobrodošla jed; saj so izdatne in redilne ter ne dajo kuharici preveč dela.

Za navadne torbice naredi testo, kakoršnje uporabljaš za rezance, torej iz moke in jajec. Zvaljaj ga za nožev rob debelo, zreži na enake čveterokotnike. Na vsak tak čveterokotnik deni kupček mesnega nadeva, zgani čveterokotnik počez, da dobiš obliko trikotnika in stisni dobro robove. Skuhaj torbice v slani vodi, odcedi jih, preplakni z mrzlo vodo in jih deni za par hipov na vroče surovo maslo. Dobre so tudi torbice iz krompirjevega testa. Za nadev lahko porabiš ostanke mesa: govedine, teletine, svinjine, kuretine ali divjačine. Prideni seseklanemu mesu malo kruhovih drobtin, dišave in zelenega peteršilja; oprži to na maslu ali masti, osoli ter primešaj malo jajca, kisle smetane ali juhe. K takim torbicam se dobro poda kislo zelje. Daš jih pa tudi lahko na juhi.

Namesto mesa moreš uporabljati kot nadev tudi kravji sir. Če hočeš imeti torbice ali zavitke sladke, primešaj siru sladkorja in rozin ter en rumenjaka. Opraži kuhane torbice na surovem maslu, kateremu prideni malo kruhovih drobtin. Povrhu jih tudi lahko posipaš s sladkorjem.

Koroški zavitki. Napravi testo iz pol litra pšenične moke, enega jajca, malo vode in soli, ko je zgneteno, ga zreži na podolgaste kosce, katere nadevaj z enim sledečih nadevov: **Orehov nadev.** Zmešaj sesekljane orehe ali lešnike z medom, kruhovimi drobtinami in svežo sladko smetano ali mlekom. — **Češpljev nadev.** Sesekljaj sveže češplje, deni jih v bledorjavo prežganje ter jih zalij s svežo sladko smetano ali z malo mleka. Prideni tudi malo cimeta in sladkorja. Suhe češplje moraš prej skuhati. Najbolje je pa, da si pripraviš češpljevko ali povidel v jeseni za vse leto ter jo shraniš v porcelanastih loncih ali v kozarcih. To je cenen in izdaten nadev. Za povidel poberi iz lepih zrelih češpelj kosti in kuhaj češplje v čedni posodi, da se zgostijo in postanejo temne, kar traja dolgo časa. Med kuhanjem češplje večkrat premešaj, ker se jako rade prižgo, posebno ko so že bolj goste. Kadar obstoji žlica v povidlu, ako jo zatakneš vanj, ne da bi se nagnila na stran, tedaj je povidel kuhan. Češpljam primešaj sladkorja po okusu. Kadar povidel uporabljaš, ga razmešaj na štedilniku z vinom in vodo. Prideneš tudi lahko cimeta ali sesekljanih limonovih olupkov. — **Jabolčni nadev.** Skuhaj olupljena jabolka, zmešaj jih z drobtinami, ki jih zarumeni na surovem maslu ter prideni še sladkorja in cimeta. — Tako narediš tudi lahko hruškov, kutinov, breskov nadev i. t. d. Pazi samo, da ne bo nadev predelek, da se zavitki ne razkuhajo. Dobro je tudi, da robove zlepiš z beljakom.

Ime:

R. Miklauc

Ljubljana

bodi vsakemu znano

pri nakupu blaga za

obleko in perilo

Izprašan optik

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9

Prporoča svoj dobro
urejeni

optični zavod

kakor različne vrste naočnikov, ščipalcev,
toplomere, zrakomere, daljnogleda itd. itd.

Prporočam svojo veliko zalogo

švicarskih ur,

zlatnine in srebrnine,

gramofone po nizkih cenah.

Nikeln. žepna ura od K 3·50 naprej
srebrna cilin. „ „ „ 6·50 „
budilke „ „ „ 3·— „

Zahtevajte novi cenik, ki ga
pošljem zastoj in franko.

Trgovina z železnino **Fr. Stupica** v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1

priporoča cenjenim gospodinjam in nevestam svojo lepo urejeno **zalogo kuhinjske oprave in posode** od navadnih do najfinjših vrst, **ledne omare, peči, štedilnike, lične kletke, železno pohištvo**, ter vso drugo železnino.

Naročila na deželo se izvršujejo hitro in solidno.

Priznano najboljša oljnata barva

zmlate s stroji najnovejše sestave — prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

Prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Ustanovljena 1832.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki se dobe brezplačno.

Trgovina
s špecerijskim blagom

Trgovina
z moko in dežel. pridelki

- Točna in solidna postrežba -

A. ŠARABON & Ljubljana

Glavna zaloga rudninskih vodâ

Veležgalnica kave

z električnim obratom.

Zaloga
istrskega, laškega brinja

Zaloga
vsakovrstnih semen